

Anonimizált változat

Fordítás

C-421/23 - 1

C-421/23. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2023. július 10.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Cour d'appel de Liège (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. május 25.

Fellebbező:

Ministère public

Magánfél:

Office National de Sécurité Sociale (ONSS)

Vádlott:

EX

[omissis]

Cour d'appel de Liège

a HATODIK büntetőtanács által hozott

Ítélet

FELEK:

MINISTÈRE PUBLIC [ügyészség]

ÉS

ONSS (Office national de la sécurité sociale [országos társadalombiztosítási intézet], Belgium) [omissis]

- magánfél és önkéntesen beavatkozó fél

[omissis]

KONTRA

[EX], [omissis], portugál állampolgár (nem rendelkezik ismert belgiumi lakcímmel, Barcelosban [omissis] [PORTUGÁLIA] rendelkező lakóhellyel, nyilatkozata szerint jelenlegi lakcíme: [omissis] 4490 POVOA DE VARZIM [PORTUGÁLIA]).

- vádlott

a tárgyaláson megjelent segítője: LAMBERT Steve (brüsszeli ügyvéd)

Vádpontok:

[omissis]

A. [omissis] [A fellebbezésben nem említett vádpont]

B. [omissis] [A fellebbezésben nem említett vádpont]

C. A bevallás megtagadását követően a társadalombiztosítási járulékok megfizetésének elmulasztása

Amit munkáltatóként vagy megbízottként valósított meg:

[omissis]

A bevallás elmulasztását vagy készítésének megtagadását, illetve a 2. pontban említett információk, vagy a 232. és 235. cikkben meghatározott dokumentum benyújtásának elmulasztást vagy megtagadását követően a fizetendőnél kevesebb járulékot fizetett, illetve azt nem fizette meg.

2012. január 31. és 2018. január 31. között munkáltatóként vagy megbízottként nem fizette meg a belga területen a tizedik és tizenegyedik terhelt megbízásából ténylegesen foglalkoztatott személyzet, azaz a Portugáliából Belgiumba csalárd módon kiküldött 640 munkavállaló foglalkoztatásából eredő járulékokat.

[omissis]

D. [omissis] [A fellebbezésben nem említett vádpont]

E. A szociális büntetőjog területén elkövetett csalás

[omissis]

- hamis kiküldetési formanyomtatványokat és hamis kiküldetési megállapodásokat használt munkavállalók csalárd kiküldetése céljából, a kiküldetés jogszerűségének látszatát keltve, valamint hamis számlákat használt fel a kiküldetés csalárd jellegének eltitkolására;

[omissis]

F. [omissis] [A fellebbezésben nem említett vádpont]

G. [omissis] [A fellebbezésben nem említett vádpont]

H. Pénzmosás (kapcsolódó)

[omissis]

A Code pénal (büntető törvénykönyv) 42. cikkének (3) bekezdésében említett vagyontárgyakat átalakította vagy átruházta a vagyontárgyak jogellenes eredetének eltitkolása vagy leplezése céljából, illetve azon jogsértés elkövetésében, amelyből e vagyontárgyak származnak, részt vevő személy részére a tettehez fűződő jogkövetkezmények elkerüléséhez való segítségnyújtás céljából.

Eltitkolta vagy elleplezte a Code pénal (büntető törvénykönyv) 42. cikkének (3) bekezdésében említett vagyontárgyak valódi jellegét, forrását, helyét, rendelkezésre állását, mozgását, holott tudata vagy tudnia kellett a forrásukról.

*****

Tekintettel a Tribunal de première instance de Namur (namuri elsőfokú bíróság) **NAMUR** kollégiumának **2021. november 10-i** ítéletére (989. sz. ügy):

AZ ÜGY BÜNTETŐJOGI VONATKOZÁSAIRÓL:

A megszövegezett A, B, C, D.1, D.2, D.3, E, F, G.1 és H vádpontban;

A vádlottal szemben az alábbi büntetést **SZABJA KI:**

- **4 ÉV szabadságvesztés és 6 x 100 000 euró, azaz 600 000 euró pénzbírság** vagy 3 hónap másodlagos szabadságvesztés, amelyből a szabadságvesztés és a pénzbüntetés felének végrehajtását **5 évre felfüggeszti;**
- [omissis] [Mellékbüntetések, amelyek az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések szempontjából nem relevánsak]

ELRENDELI:

- 15 461 997,38 euró összeg **elkobzását.**

Ez az összeg az ONSS-t illeti meg.

– [omissis] [egyéb elkobzások, amelyek az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések szempontjából nem relevánsak]

AZ ÜGY POLGÁRI JOGI VONATKOZÁSAIRÓL:

[omissis]

Az ONSS polgári jogi igénye 15 978 913,72 euró ideiglenes összegig elfogadható és megalapozott.

[omissis]

*****

[omissis]

AZ ÜGY MÉRLEGELÉSÉT KÖVETŐEN:

1. Az eljárás eddigi menete

A vádlott [EX] és a ministère public e vádlott terhére benyújtott fellebbezése elfogadható, amennyiben azt a törvényben meghatározott formában és határidőn belül nyújtották be.

A vádlott tagadja a C., E. és H. vádpontban való bűnösségét, vitatja a büntetés mértékét és az ítélet polgári jogi vonatkozású rendelkezéseit.

Az ügyészség a büntetés mértékét kifogásolja.

2. A felek álláspontjai

A tényállás

Az elsőfokú bíróság hibátlanul állapította meg a tényállást:

Elegendő, ha a bíróság emlékeztet arra, hogy a vádlott tisztában volt azzal, hogy belga, portugál, angol és luxemburgi társaságokon keresztül 650 portugál állampolgárságú munkavállalót foglalkoztat az építőiparban a Királyság területén.

Mivel a bírósághoz csak a C (társadalombiztosítási járulékok meg nem fizetése), E (szociális büntetőjoggal kapcsolatos csalás) és H (pénzmosás) vádponttal kapcsolatos jogvitával fordultak, megjegyzi, hogy 2011 és 2017 között hamis A1-es igazolások alapján portugál munkavállalókat küldtek ki Belgium területére abból a célból, hogy e személyeket belgiami építkezéseken foglalkoztassák.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az A1-es igazolások és a kiküldetésről szóló megállapodások – amelyekre a bíróság előtt nem vitatott D1 és D2 vádpont vonatkozik – hamisak voltak.

Márpedig a kiküldetési igazolásokat a portugál társadalombiztosítási hatóságoktól kell igényelni, és azokat e hatóságoknak kell kiállítaniuk annak érdekében, hogy az említett igazolásokkal érintett munkavállalók továbbra is a származási ország szociális biztonsági rendszerének hatálya alá tartozhassanak.

Másfelől ahhoz, hogy a munkáltatót az Európai Unió valamely másik tagállamába kiküldhessék, a munkáltatónak a székhelye szerinti államban érdemi tevékenységet kell folytatnia, és a kiküldetés legfeljebb 24 hónapra szólhat.

Az ügy érdeméről

A vádlott első jogalapjaként azt állítja, hogy attól kezdve, hogy a fogadó tagállam illetékes intézménye kételyét fejezi ki az A1-es igazolások kiállításának alapjául szolgáló tények helytállóságával kapcsolatban, az igazolásokat kiállító tagállam illetékes társadalombiztosítási intézményének feladata az igazolás megalapozottságának értékelése.

Elfogadott, hogy mindaddig, amíg az A1-es igazolást nem vonják vissza vagy nyilvánítják érvénytelennek, azon tagállam illetékes intézményének, ahol a munkavállaló munkát végez, figyelembe kell vennie azt, hogy e munkavállaló már az őt alkalmazó vállalkozás székhelye szerinti tagállam társadalombiztosítási rendszerének hatálya alá tartozik, és ez az intézmény ezért a szóban forgó munkavállalót nem vonhatja a saját társadalombiztosítási rendszerének hatálya alá¹.

Az Európai Unió Bírósága emlékeztet arra, hogy a lojális együttműködés elvéből az következik, hogy valamennyi tagállami intézménynek körültekintően meg kell vizsgálnia saját szociális biztonsági rendszerei alkalmazását. Ebből az elvből az is következik, hogy a többi tagállam joggal számít arra, hogy az érintett tagállam megfelel e kötelezettségeknek².

Következésképpen az A1-es igazolást kiállító tagállam illetékes intézményének feladata, hogy a kiadás megalapozottságát felülvizsgálja, és adott esetben visszavonja ezt az igazolást, amikor a munkavállaló munkavégzési helye szerinti tagállam illetékes intézménye kételyét fejezi ki az említett igazolás alapjául szolgáló tények, és ezáltal a benne szereplő megállapítások helytállóságával kapcsolatban egyebek között azért, mert e megállapítások nem felelnek meg az 1408/71 rendelet (jelenleg 883/2004 rendelet) 14. cikke 1. pontja a) alpontja követelményeinek³.

¹ 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet (C-620/15, EU:C:2017:309, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

² Lásd analógia útján: 2016. március 3-i Bizottság kontra Málta ítélet (C-12/14, EU:C:2016:135, 37. pont).

³ 2018. február 6-i Altun és társai ítélet (C-359/16, EU:C:2018:63, 43. pont).

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004 rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009 rendelet 5. cikke kimondja:

(1) A valamely tagállam intézménye által az alaprendelet és a végrehajtási rendelet alkalmazása céljából egy személy helyzetének bemutatására kiállított dokumentumokat, valamint a dokumentumok kiállításának alapjául szolgáló bizonyítékokat a többi tagállam intézményei mindaddig elfogadják, amíg azokat a kiállító tagállam vissza nem vonja vagy érvénytelenné nem nyilvánítja.

(2) Amennyiben a dokumentum érvényessége vagy az abban szereplő bejegyzések alapját képező tények pontossága tekintetében kétség merül fel, a dokumentumot átvevő tagállami intézmény kéri a kiállító intézménytől a szükséges pontosításokat, valamint adott esetben a dokumentum visszavonását. A kiállító intézmény felülvizsgálja a dokumentum kiállításának alapját képező indokokat és szükség esetén visszavonja a dokumentumot.

Ebben az igazolásban az érintett munkavállalókat foglalkoztató vállalkozás székhelye szerinti tagállam illetékes hatósága úgy nyilatkozik, hogy a saját társadalombiztosítási rendszere továbbra is alkalmazandó ez utóbbiakra. Amint az már felidőzésre került, azon elv értelmében, hogy a munkavállalók csak egy társadalombiztosítási rendszerhez tartozzanak, az igazolás szükségképpen feltételezi, hogy a másik tagállam rendszere nem lehet alkalmazható⁴.

A jelen ügyben a portugál társadalombiztosítási intézmények nem állítottak ki A1-es igazolást, mivel az elsőfokú bíróság bizonyította, hogy ezek az igazolások hamisak voltak.

Mindazonáltal a vádlott előadja, hogy csalásra utaló jelek esetén, amely eset kiterjed a nem az igazolások kibocsátására hatáskörrel rendelkező hatóságtól származó hamis A1-es igazolások esetére, mégis le kell folytatni a párbeszéd alapuló és békéltető eljárást. Ez kötelező előfeltétel annak meghatározásához, hogy a csalás fennállásának feltételei teljesülnek-e.

E jogalap vizsgálata céljából a bíróság először is emlékeztet arra, hogy a 987/2009 rendelet kodifikálta a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, azáltal, hogy rögzíti az A1-es igazolás kötelező jellegét és a kiállító intézménynek az említett igazolás érvényességének értékelésére vonatkozó kizárólagos hatáskörét, illetve azáltal, hogy kifejezetten átveszi az eljárást mind a valamely tagállam illetékes intézménye által kiállított dokumentumok helyállóságával, mind pedig az érintett munkavállalóra alkalmazandó jogszabály meghatározásával kapcsolatos jogviták megoldása céljából⁵.

⁴ 2006. január 26-i *Herbosch Kiere* ítélet (C-2/05, EU:C:2006:69, 21. pont); 2017. április 27-i *A-Rosa Flussschiff* ítélet (C-620/15, EU:C:2017:309, 38. pont).

⁵ 2017. április 27-i *A-Rosa Flussschiff* ítélet (C-620/15, EU:C:2017:309, 59. pont).

Az ilyen megfontolások azonban nem vezethetnek ahhoz, hogy a jogalanyok csalárd módon vagy visszaélészerűen hivatkozhatnak az uniós jogi normákra.

A csalás és a joggal való visszaélés tilalmának elve ugyanis az uniós jog általános elvének minősül, amelyet a jogalanyok kötelesek tiszteletben tartani. Ezáltal az uniós szabályozás alkalmazását nem lehet oly módon kiterjeszteni, hogy az vonatkozzon azon ügyletekre, amelyeket abból a célból hajtanak végre, hogy az uniós jog által biztosított előnyökből csalárd módon részesüljenek⁶.

A bíróság megjegyzi továbbá, hogy éppen a csalás gyanújával összefüggésben bír különös jelentőséggel a párbeszeden alapuló és békéltető eljárásnak — a csalás fennállásának a fogadó tagállam illetékes hatóságai általi esetleges jogerős megállapítása előtti — lefolytatása, amennyiben ez az eljárás lehetővé teheti a kiállító tagállam és a fogadó tagállam illetékes intézménye számára, hogy párbeszédet folytassanak, és szorosan együtt működjenek azzal a céllal, hogy — a saját nemzeti joguk alapján rendelkezésre álló vizsgálati jogkörök alkalmazása révén — minden olyan releváns ténybeli és jogi elemet vizsgáljanak és összegyűjtsenek, amely eloszlathatja vagy — éppen ellenkezőleg — megerősítheti az adott esetben hamisnak minősített A1-es igazolások kiállítását övező körülményekkel kapcsolatban a fogadó tagállam illetékes hatósága által kifejezett kétségek helytállóságát.⁷

Az Európai Unió Bírósága kifejti, hogy ez az eljárás kötelező előfeltételt képez annak meghatározása céljából, hogy teljesülnek-e csalás fennállásának megállapításához szükséges feltételek, ekként pedig annak céljából, hogy a szóban forgó A1-es igazolások érvényességét és az érintett munkavállalókra alkalmazandó társadalombiztosítási jogszabályokat illetően bármiféle hasznos következtetést le lehessen vonni⁸.

Úgy tűnik, az Európai Unió Bírósága azt állapítja meg, hogy az alkalmazandó jogszabályok egységessége és a kettős járulékfizetés elve megsértésének kockázata, valamint a tagállamok illetékes intézményei közötti lojális együttműködésen alapuló, párbeszeden alapuló és békéltető eljárás veszélyeztetésének kockázata biztosítja, hogy a párbeszédre és egyeztetésre irányuló eljárás kötelező előfeltételnek minősüljön.

A jelen ügyben, noha konkrét, csalásra utaló jelek állnak fenn, és azokat az első fokozati eljáró bíróság bizonyította és elfogadta, azt is meg kell említeni, hogy a társadalombiztosítási járulékokat ténylegesen megfizették a portugál

⁶ Lásd: 2007. július 5-i Kofoed ítélet (C-321/05, EU:C:2007:408, 38. pont); 2017. november 22-i Cussens és társai ítélet (C-251/16, EU:C:2017:881, 27. pont).

⁷ 2020. április 2-i CRPNPAC és Vueling Airlines ítélet (C-370/17 és C-37/18, EU:C:2020:260, 66. pont).

⁸ 2020. április 2-i CRPNPAC és Vueling Airlines ítélet (C-370/17 és C-37/18, EU:C:2020:260, 71. pont).

társadalombiztosításba, anélkül hogy a bíróságot tájékoztatták volna az e kifizetéseket megalapozó okokról, mivel mind az ügyészség, mind pedig a magánfél azt állítja, hogy az érintett társaságok soha nem folytattak tevékenységet Portugáliában.

Ez a tény végeredményben hatással lehet azokra az esetleges elkobzásokra, amelyeket a bíróság adott esetben akkor rendel el, ha az általa vizsgált vádpontokat helyben kell hagynia.

E körülmények között a bíróság úgy véli, hogy a jelen ítélet rendelkező részében említett kérdéseket előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága elé kell terjesztenie.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN,

[omissis]

A bíróság

Az ügy érdemében történő határozathozatal előtt előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

1. Úgy kell-e értelmezni a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004 európai parlamenti és tanácsi rendeletet, hogy azt kell alkalmazni abban az esetben, ha — anélkül, hogy a felek e tekintetben kifogást emeltek volna — megállapításra került, hogy egyrészt a benyújtott A1-es igazolások a fogadó állam igazságügyi hatóságai szerint hamisak, másrészt úgy tűnik, hogy az ugyanezen fogadó állam igazságügyi hatóságai által végzett nyomozási cselekmények azt bizonyítják, hogy a vitatott igazolások nem a kibocsátó állam illetékes hatóságától származnak, jóllehet ez utóbbiak társadalombiztosítási járulékot szedtek be?
2. Igenlő válasz esetén a 883/2004 rendelet⁹ 76. cikkének (6) bekezdése (amely az 1408/71 rendelet 84a. cikkének (3) bekezdése szerinti eljárást veszi át) által bevezetett, párbeszédre alapuló és békéltető eljárás kötelező előfeltételt képez annak meghatározása céljából, hogy teljesülnek-e a csalás fennállásának feltételei?
3. Amennyiben e két kérdésre igenlő választ kell adni, a csalás és a joggal való visszaélés tilalmának elve alapján, amely az uniós jognak a jogalanyok által tiszteletben tartandó alapelvét képezi, a munkavállalók munkavégzésének helye szerinti állam hatóságai figyelmen kívül hagyhatják-e az említett A1-es igazolásokat, ideértve azt az esetet is, ha csalás gyanúja esetén nem került sor párbeszédre

⁹ *[omissis]* [A kérdés szövegében zárójelbe foglalt feljegyzés]

alapuló és békéltető eljárásra, ha az e hatóságok elé terjesztett tényállás alapján megállapítható, hogy az említett igazolásokat olyan magatartás eredményeként nyújtották be, amelyet a fogadó állam igazságügyi hatósága a munkáltató csalárd magatartásának ítélt?

A bíróság az ezt meghaladó részben történő döntéshozatalt határidő tüzése nélkül elhalasztja.

[omissis]

Kihirdetve [omissis] **2023. május 25-én** [omissis] [Aláírások és záró fordulatok]

MUNKADOKUMENTUM